

**Програма розвитку Центру гуманітарної освіти НАН України
на 2026–2031 роки кандидата на посаду директора
доктора філософських наук, доцента С.В. Таранова**

Місія ЦГО

Унікальність інституційного статусу ЦГО полягає в тому, що він діє не як вузькопрофільні науково-дослідні інститути (навіть Інститут філософії), що проводить лише наукову роботу, а як своєрідний Університет філософії. Ми не просто вивчаємо теорію – ми безпосередньо втілюємо філософську практику в освітній простір найвищого рівня. Наша фундаментальна перевага перед класичними філософськими факультетами університетів полягає в якості та зрілості наших слухачів. В ЦГО ми викладаємо не випускникам шкіл, що починають опановувати базові наукові поняття, а майже сформованим інтелектуалам — випускникам найкращих університетів, що мають фахову освіту і прагнуть методологічної глибини у науковій діяльності. ЦГО за своєю суттю є Центром смислу науки, який має виступати інтелектуальним майданчиком в НАНУ, що окреслює гуманітарні та гуманістичні підвалини наукового знання та діяльності.

Стратегії та імперативи

1. Розвиток ЦГО має і надалі базуватися на розумінні нерозривного зв'язку наукової діяльності з духовною історією. Це дозволяє уникати небезпек агресивних форм техніцизму і повернути науковому знанню ціннісні орієнтири. Філософські дисципліни онтологія, гносеологія та деонтологія (етика) дають спрямованість викладацькій місії ЦГО у вигляді імперативів збереження та покращення буття, що перебувають в діалектичній взаємодії.

2. У фокусі наших освітніх курсів та досліджень має переважати проблема людини в епоху глобальних та екзистенційних викликів. При

цьому сучасна елітна освіта має орієнтуватися саме на проблематизацію, а не пропонувати заздалегідь готові рішення. Наша мета – навчити дослідників правильно ставити питання, що визначають перспективи розвитку науки.

3. Розуміючи науку в широкому вітгенштайнівському вимірі як систему мовних ігор, стверджуємо, зокрема, парадигмальний підхід, що відкриває можливості для зростання значення та інституційної підтримки автентичних наукових шкіл. До того ж новітнє переосмислення науки вимагає виходу за рамки усталеної схеми постнекласики в напрямку використання методу кореляції наукової діяльності з ціннісним горизонтом дії.

4. Ліберальне управління на основі колективної взаємодії і дослухання до думок членів колективу – стрижень існування інституції. Мета у нас одна – збереження та процвітання ЦГО. Перспективізм в дусі Ортеги-і-Гассета в даному разі означає, що кожна індивідуальна точка зору викладача та дослідника, кожна унікальна перспектива має бути врахована в загальній стратегії Центру.

5. Головний моральний управлінський імператив – збереження інтелектуальної спадщини та кадрового ядра Центру в надскладних умовах воєнного стану.

Практичні пропозиції

1. Організувати активні дії задля повернення слухачів до Центру, що дозволить забезпечити фінансову стійкість установи.

2. Розпочати роботу з Національним фондом досліджень України задля подачі якісних колективних заявок на актуальні гуманітарні дослідження.

3. Опрацювати можливість преміювання співробітників за публікації в авторитетних закордонних виданнях та за монографічні дослідження.

4. Налагодити прямі інституційні зв'язки та довгострокову взаємодію з провідними науково-освітніми центрами, зокрема з Лондонською школою економіки та Університетом Матея Бела.

5. Знайти ресурси для отримання доступу до системи «Антиплагіат», систем виявлення робіт ШІ та світових наукових ресурсів.

6. Поновити діяльність первинної профспілкової організації як базового інструменту для захищеної взаємодії між колективом і адміністрацією.

7. Впровадити принципи відкритості, підзвітності та прозорості кадрової та фінансової служб перед колективом.

8. Оптимізувати видання періодичних збірників ЦГО шляхом об'єднання із зацікавленими академічними сторонами.

9. Трансформувати методичний кабінет в Інформаційно-видавничий відділ (центр).

10. Розробити чітке положення про внутрішню ротацію кадрів у вигляді планового переведення викладачів раз на декілька років до наукового відділу для зосередження на науковій роботі та підвищення кваліфікації.

11. Облаштувати спеціальний комунікаційний та робочий простір для викладачів («Staff room») у кабінеті 119-120.

12. Внести системні корективи до Статуту ЦГО НАН України, зокрема в частині процедури виборів та висунення кандидатів для унеможливлення кулуарних чи непрозорих впливів на цей процес.

Ми разом, та з Божою поміччю, зможемо зберегти та примножити потенціал нашого унікального Центру.